

Naar 0 ongelukken in de bouw

Volgens de *Monitor Arbeidsongevallen* 2023 van de Nederlandse Arbeidsinspectie staat de bouwsector in de top drie van sectoren waar relatief veel arbeidsongevallen plaatsvinden. Waarom? Dat is de hamvraag die ook de sectoren industrie, handel en vervoer en opslag bezighoudt. Want ook deze sectoren kenmerken zich door veel arbeidsongevallen.

Het is niet per definitie zo dat elke activiteit of handeling tot een ongeluk leidt. Statistisch gezien kan een activiteit of een handeling tot een ongeluk leiden. Een risico – een vaak gebruikte meetbare eenheid voor veiligheid bestaande uit kans, gevolg en ernst – is nooit 'nul'. Zeker is dat risico's kleiner worden door maatregelen te treffen.

Als een ongeluk plaatsvindt, dan vindt er leed plaats. En dan is het te laat. Dan heeft iemand 112 gebeld en komen ambulance, politie en brandweer aanrijden. 'Als elke seconde telt' is de bekende slogan achter alarmnummer 112. Maar waarom telt 'elke seconde' eigenlijk, als je vindt dat 'elk leven' telt? Want als we dat vinden, hoe zorgen we er dan voor dat een activiteit of handeling per definitie niet langer leidt tot een ongeluk? Hoe zorgen we ervoor dat de kans op een ongeluk 'nul' wordt?

Gelukkig valt veel aan te leren. Een sectorbrede aanpak met initiatieven als de Governance Code Veiligheid in de Bouw helpen hierbij. Gezamenlijk verhogen partijen uit de bouwsector hiermee het lerend vermogen, door bijvoorbeeld in de bedenkfase rekening te houden met een veilige bouw- en beheerfase. Zodat

die laatste collega in de keten – die straks aan het werk gaat op de bouwplaats of inspectie, beheer of onderhoud uitvoert – veilig het werk kan doen. Het is wel gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het vraagt nogal wat. Iedereen moet omdenken en de rollen en verantwoordelijkheden moeten duidelijk zijn. Opdrachtgevers, opdrachtnemers, beheerders, werkgevers, eigenaren, gebruikers, ontwerpers, bevoegde gezagen, etc. moeten weten wat hun rol is. Ontwerpers moeten zich verplaatsen in die collega op de bouwplaats of van de inspectie. Gebruikers moeten de aannemer snappen. Directies moeten zich proactief verantwoordelijk voelen in plaats van reactief verantwoordelijk, om maar eens wat voorbeelden te noemen. Hoewel lang niet altijd zo wordt gedacht over veiligheid, is het een belangrijke ethische vraag om jezelf te stellen: sta je ervoor dat 'elk leven telt'? Want als elk leven telt, dan hoeft niet langer elke seconde te tellen. Dan kan elk ongeluk voorkomen worden en zakt de bouwsector op de ranglijst van de *Monitor Arbeidsongevallen* van de Nederlandse Arbeidsinspectie.

Dr.ir. Shahid Suddle is onafhankelijk wetenschapper, interim regievoerder veiligheid in de bouw en klust onder andere bij grote aannemers, Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente Den Haag.

'Als 'elk leven' telt, dan hoeft niet langer 'elke seconde' te tellen'

